

Socialdemokratisk
morgontidning,
grundad 1917
Utgiven av
All Dala-Demokraten
Chefredaktör
Göran Greider
goran.greider@daldadem.se
Bltr. Redaktionschef
Erik Nyholm
erik.nyholm@daldadem.se
Ansvarig utgivare
Mats Larsson
mats.larsson@daldadem.se
Verkställande direktör
Per Sandin
per.sandin@daldadem.se

kontakta DD

växel 023-475 00
måndag-fredag 8-17
Adress
Dala-Demokraten
Box 825, 791 29 Falun
Besöksadress
Stigaregatan 17
Postgiro 231 03 - 5

Direktnummer

Prenumeration
023-475 06
pren@daldadem.se
Annonser
023-475 07
Fax 023-291 17
bokning@daldadem.se
Redaktionen
023-475 75
red@daldadem.se
Nattredaktion
023-475 04
Sportredaktionen
023-475 54
sportred@daldadem.se
Fax, borfångered
0243-920 02
Fax, red och sport
023-291 15
Radiotidningen
023-475 85

Övriga redaktioner

Borlänge
0243-920 20
Ludvika
023-476 30
Smedjebacken
0240-712 22
Hedemora
023-476 90
Avesta
0226-552 22
Säter
0225-520 57
Gagnef
070-635 61 48
Rättvik
023-476 45
Leksand
0247-611 50
Mora
0250-59 43 42
Vansbro
0281-713 43

Kristdemokraterna meddelade för några dagar sedan att partiet nu är för kärnkraft.

Göran Hägglunds parti har därmed bytt åsikt jämfört med vad det tyckte vid folkomröstningen 1980, då partiet var ett av dem som stödde Linje 3, som ville snabbavveckla kärnkraften inom tio år. Dessutom verkar det ledande Linje 3-partiet, Centerpartiet, också vara på väg att göra helt om och bli kärnkraftsvänligt. Partiledaren Maud Olofsson sa häromdagen att hennes parti kan tänka sig att nya kärnkraftverk byggs som kan ersätta gamla som avvecklas så att hela tiden ett visst antal kärnkraftverk kan vara i drift, exempelvis tio.

Eftersom de andra partierna i Alliansen, Moderaterna och Folkpartiet, är för kärnkraft så öppnar det för att borgarna blir det kärnkraftsvänliga alternativet i kommande val. Det finns de (borgare) som finner att det vore valtaktiskt bra. De har

nämigen tagit fram undersökningar som visar att en majoritet av väljarna är för kärnkraft. Flera reservationer måste dock läggas in mot mätningarna. De har knappt problematiserat energifrågan och undersökt hur väljarna ställer sig till uranbrytning i sin närhet, förvaring av utbränt kärnbränsle med flera faktorer som hör ihop med kärnkraften.

Ofta har kärnkraftens förespråkare kontrasterat mer kärnkraft mot mer kolkraft och även lanserat sitt kärnkraftsalternativ som en lösning på klimatproblemets ökning av koldioxid. De har då fått att många väljare i ett val där det ena av två alternativ är kol hellre väljer kärnkraft. Starka politiska och samhälleliga krafter är verksamma för att driva fram mer kärnkraft. De har ofta kopplingar till borgerligheten, industrin och näringslivet. Dessa har även lyckats få med sig LO-förbund, som Pappers och IF Metall.

Utbyggd kärnkraft riskerar dock att fördröja utvecklingen av nya, förnyelsebara energiformer eftersom kärnkraftsbyggen är dyra och skulle ta i anspråk en stor del av de möjliga pengarna för byggande av anläggningar för ny energiproduktion, oavsett sort. Ny kärnkraft skulle dessutom öka mängden utbränt kärnbränsle. Även om antalet reaktorer hålls konstant skulle elmängden från kärnkraften ökas, liksom avfallet, eftersom de nya reaktorerna kommer att ha högre effekt än de som de ersätter.

Hela tiden verkar det utgå från att mer energi behövs. Men det som behövs är en hushållning och minskad energianvändning. Detta kan ske på flera sätt, genom bättre isolering av byggnader, effektivare elanvändning samt ny teknik och bättre användning av redan befintlig energi, exempelvis spillvärme från industrier.

Ett samhälle som är mer energimässigt uthålligt och

småskaligt är vad Sverige behöver sträva efter att bli framöver. Då är det inte bra att ytterligare bygga fast landet i de storskaliga system som kärnkraften utgör.

Det går också att ifrågasätta industrins behov av än mer energi. Redan finns fakta som visar att industrins slöseri av energi är stor, på grund av att elen i Sverige länge varit en av de billigaste i världen. Industrin har då inte haft motiv att anpassa produktionen till energieffektivare och snålare processer.

Att en Volvo drar dubbelt så mycket energi att tillverka i Göteborg som i belgiska Gent är ett exempel. Det har skett till följd av att elen varit billig i Sverige och dyrare i Belgien. Med en internationellare energi- och elmarknad blir elen i Sverige dyrare framöver. Industrin måste då ändå bli bättre på att spara energi oavsett om Sverige skaffar mer kärnkraft eller inte.

Fokus har i energidebatten de senaste dagarna riktats på Socialdemokraternas partiledare Mona Sahlin. Hon har uttalat sin och partiets inriktning att fortsätta fasa ut kärnkraften. Det är bra. Någon ny inriktning på den socialdemokratiska energipolitiken ska inte hastas fram under press från kärnkraftsvänliga kampanjer eller kärva ekonomiska tider. Lågkonjunkturen ger för övrigt en viss betänktid i frågan eftersom energianvändningen nu minskar i krisens Sverige. Dagens mängd energi kommer att finnas i flera år. Den går att öka eller ersätta kärnkraft med, om befintlig vattenkraft utnyttjas bättre. Det kostar dock vilket gör elen dyrare, men från en relativt låg utgångsnivå.

Robert Sundberg
robert.sundberg@daldadem.se
023-475 93

FOTO: SCANPIX